

اسفند

دریک ننگاه

زهرا نظام‌الدینی

حضرت مهدی (عج)؛ فرزند علم

بی تردید همه ما که در این خاک زیسته‌ایم و در این فرهنگ قد کشیده‌ایم، از نخستین لحظاتی که عقلمان توان تشخیص یافته است، با نامی روبه‌رو شده‌ایم که برایمان تداعی کننده امید بوده است؛ حضرت مهدی (عج)، شخصیتی که قرن‌هاست چشم امید مستضعفان و حقیقت‌طلبان عالم به‌سوی اوست.

در این رابطه سخن‌های بسیار گفته‌اند و شنیده‌ایم؛ از آن زمان که نوای مهربان مادرانه برایمان لالایی می‌گفت:

الهی قفل در واشه / یه باره آقا پیدا شه / بشه مهمون دل هامون / تو آیینة چشمامون

بزرگ‌تر که شدیم، معلم دینی از آیه «وَوُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ» (قصص / ۵) می‌گفت و با ذهن کودکانه‌مان مردی را تصور می‌کردیم که قرار بود دنیايمان را بهشت کند. کمی که عقلمان قد کشید، نام حضرت مهدی (عج) همراه شد با منتقم خون کربلا.

دیگر خوب و بد را تشخیص می‌دادیم، زمانی که از علائم ظهور می‌گفتند و اتفاقاتی را تشریح می‌کردند که در این مسیر خواهد افتاد؛ از جهانی که پر از ظلم خواهد شد، خون‌هایی که به ناحق ریخته می‌شوند، از اشک چشم یتیم و آه دل مادر، فساد و تباهی بشر سرگردان، فرقه‌های نوظهور، مکتب‌های باطل، شرک و بت‌پرستی نوین و سرانجام پنجره‌ای که به‌سوی نور گشوده می‌شود.

سخن‌ها گفته‌اند و شنیده‌ایم، از عدالتی که گریبان ظالمان را خواهد گرفت و از جهانی که در مقابل این عظمت کرنش خواهد کرد. این واقعه مهم را مقام معظم رهبری به زیبایی به تصویر می‌کشند:

۵ اسفند: روز بزرگداشت خواجه

نصیرالدین طوسی و روز مهندس

۸ اسفند: شهادت امام موسی کاظم (ع)،

روز امور تربیتی

۱۰ اسفند: مبعث حضرت رسول اکرم (ص)

۱۴ اسفند: روز احسان و نیکوکاری

۱۵ اسفند: ولادت امام حسین (ع)، روز

پاسدار، روز درختکاری

۱۶ اسفند: ولادت حضرت ابوالفضل (ع)، روز

جانباز

۱۷ اسفند: ولادت امام سجاد (ع)

۲۲ اسفند: روز بزرگداشت شهدا

۲۳ اسفند: ولادت حضرت علی اکبر (ع) و

روز جوان

۲۷ اسفند: ولادت حضرت مهدی (عج) و

جشن نیمه شعبان، روز جهانی مستضعفان

۲۹ اسفند: روز ملی شدن صنعت نفت

۵ اسفند: روز بزرگداشت خواجه طوس و روز مهندس

خواجه نصیرالدین طوسی، حکیم معروف و فیلسوف نامدار قرن هفتم هجری و بی شک یکی از بزرگ‌ترین دانشمندان در تاریخ علم است. او که به خاطر تبحرش در علوم متعدد «استادالبشر» خوانده می‌شد، از جهات بسیاری در خور اعتناست. در زمانی که دستاوردهای علمی با حمله مغول در معرض اضمحلال قرار گرفته بود، بسیاری از دانشمندان متواری و آواره شده بودند و بیم آن می‌رفت که سفره جهل و نادانی گسترده شود و بازار علم و دانش از رونق بیفتد، خواجه نصیر چون سوارکاری ماهر تک‌تازانه بر پشت اسب دانش نشست و تاخت؛ چنان‌که تا مدت‌ها دانشمندی به گرد پایش نیز نمی‌رسید و بی‌تردید تک‌سوار این میدان بود.

به جرئت می‌توان این حکیم فرزانه را یکی از پایه‌گذاران علوم عقلی دانست. آثار کلامی، منطقی و فلسفی این اندیشمند گواه صادقی بر این مطلب است. افزون بر فلسفه و کلام، بر تمامی علوم و فنون عصر خود چون ادبیات، ریاضی، حدیث، نجوم، تفسیر و فقه احاطه کامل داشت. دستی نیز در حکمت عملی داشت و کتاب معروف «اخلاق ناصری» را در این زمینه به رشته تحریر درآورد که یکی از مهم‌ترین کتاب‌های اخلاقی بین مسلمانان است.

از مهم‌ترین کارهای خواجه تأسیس «صدخانه مراغه» بود که پایه‌ای برای یک مرکز علمی امروزی بوده است. در این مرکز، علاوه بر تحقیقات نجومی، طب، فلسفه، حدیث و سایر علوم نیز تدریس می‌شد.

از دیگر اقدامات مهم این اندیشمند بزرگ ایجاد کتابخانه‌ای با ۴۰۰ هزار جلد کتاب بود. این کتاب‌ها از بغداد، بیروت، شام و الجزیره جمع‌آوری شده بودند.

بی‌شک تمدن اسلامی در مسیر موفقیت و پیشرفتش مرهون ستارگانی است که خواجه نصیرالدین طوسی یکی از آن‌هاست و نامش تا ابد جاودانه خواهد ماند.^۲

پی‌نوشت‌ها

1. <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3644>

۲. فیلسوف عملگرا، وبگاه مرکز دایرة المعارف بزرگ اسلامی.

«روز نیمه شعبان روز امید است. این امید مخصوص مجموعه شیعیان یا حتی مخصوص امت مسلمان هم نیست. اصل امید به آینده‌ای روشن برای بشریت و ظهور یک موعود، یک منجی، یک دست عدالت‌گستر در سرتاسر جهان، تقریباً مورد اتفاق همه ادیانی است که در عالم سراغ داریم. غیر از دین اسلام و مسیحیت و یهودیت، حتی ادیان هند، بودایی و ادیانی که نامی از آن‌ها هم در ذهن اکثر مردم دنیا نیست، در تعلیمات خود یک چنین آینده‌ای را بشارت داده‌اند. این در واقع امید بخشیدن به همه انسان‌ها در طول تاریخ است و پاسخ‌گویی به نیاز انسان‌ها به این امید، که حقیقتی هم با آن بیان شده است... خصوصیت اعتقاد ما شیعیان این است که این حقیقت را در مذهب تشیع از شکل یک آرزو و از شکل یک امر ذهنی محض به صورت یک واقعیت موجود تبدیل کرده است. حقیقت این است که شیعیان وقتی منتظر مهدی موعودند، منتظر آن دست نجات‌بخش هستند و در عالم ذهنیات غوطه نمی‌خورند. یک واقعیتی را جست‌وجو می‌کنند که این واقعیت وجود دارد. حجت خدا در بین مردم زنده است، موجود است، با مردم زندگی می‌کند، مردم را می‌بیند، با آن‌هاست، دردهای آن‌ها و آلام آن‌ها را حس می‌کند. انسان‌ها هم، آن‌هایی که سعادت‌مند باشند، ظرفیت داشته باشند، در مواقعی به‌طور ناشناس او را زیارت می‌کنند. او وجود دارد؛ یک انسان واقعی، مشخص، با نام معین، با پدر و مادر مشخص و در میان مردم است و با آن‌ها زندگی می‌کند. این خصوصیت عقیده ما شیعیان است.

آن‌هایی هم که از مذاهب دیگر این عقیده را قبول ندارند، هیچ‌وقت نتوانستند دلیلی که عقل پسند باشد، بر رد این فکر و این واقعیت اقامه کنند. همه ادله روشن و راسخ که بسیاری از اهل سنت هم آن را تصدیق کرده‌اند، به‌طور قطع و یقین از وجود این انسان والا، این حجت خدا، این حقیقت روشن و تابناک، با همین خصوصیات که من و شما می‌شناسیم، حکایت می‌کند و شما در بسیاری از منابع غیر شیعه هم این را مشاهده می‌کنید.

فرزند مبارک پاک‌نهاد امام حسن عسکری (ع) تاریخ ولادتش معلوم است، مرتب‌ترینش معلوم‌اند، معجزاتش مشخص است و خدا به او عمر طولانی داده است و می‌دهد و این است تجسد آن آرزوی بزرگ، همه امم عالم، همه قبائل، همه ادیان، همه نژادها، در همه دوره‌ها. این، خصوصیت مذهب شیعه درباره این مسئله مهم است» (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اقشار مردم، نیمه شعبان، ۱۳۸۷/۰۵/۲۷).^۱

آن سفر کرده که صد قافله دل هم‌ره اوست
هر کجا هست خدایا به سلامت دارش